

Hovorna.

Zvláštní ustanovení o řízení před soudy byla vydána vládním nařízením ze dne 14. prosince 1939 č. 44/40 Sb. z. a n.

Tato ustanovení jsou vydána ve prospěch osob zvláště dotčených mimořádnými poměry. Okruh těchto osob je vymezen jednak v § 1, pokud jde o zvláštní ustanovení procesní, jednak v § 11, pokud jde o dočasnou změnu některých ustanovení občanského práva a procesní předpisy s tím souviselé. Jde tu o příslušníky německé branné moci, dále osoby, které byly důsledkem války přibrány ke stálému konání služeb mimo místo svého pravidelného pobytu, a konečně osoby, které vzhledem k nařízenému vyklizení území válkou ohroženého nebo pro jiné neodvratné události způsobené důsledky války byly nuceny opustiti místo svého pravidelného pobytu.

Zvláštní procesní ustanovení jsou:

1. přerušeni řízení (§§ 1 až 6 nařízení); účinky přerušeni nastanou dnem povolání strany nebo vedlejšího intervenienta; jsou-li zastoupeni procesním zmocněncem, přeruší soud řízení jen, je-li obava, že by překážka, mohla působiti na vedení nebo výsledek sporu v neprospěch strany mimořádnými poměry zvláště dotčené; tato ustanovení o přerušeni řízení jsou speciálním případem, na které pamatoval § 162 c. ř. s.;

2. odklad exekučních nebo zajišťovacích úkonů (§§ 7 až 9 nařízení), jestliže exekuční soud nabude přesvědčení, že odkladu je naléhavě třeba v zájmu dlužníka, který beze své viny není s to závazek splniti, a že lze také podle poměrů na věřiteli spravedlivě žádati, aby vymáhání nároku bylo zcela nebo zčásti odloženo; soud také může dlužníkovi povolití splátky; v těchto ustanoveních tedy nejde o odklad exekuce podle § 42 ex. ř., nýbrž o zcela nové ustanovení, ukládající soudu při mimořádných poměrech zvláštní postup při vedení exekuce s určitými ohledy na situaci dlužníka;

3. odloženi rozhodnutí o návrhu věřitele na prohlášení konkursu podle § 69 konk. ř. (§ 10 nařízení).

Dočasná změna některých ustanovení občanského práva se týká:

1. stavení promlčení (§ 11 nařízení); jde tu zase o zvláštní případ § 1496 obč. zák.;

2. stavení lhůt pro žaloby a jiných lhůt pro uplatnění práv v soudním řízení (§ 12 nařízení).

Zvláštní nesporné řízení stanoví nařízení v §§ 13 až 24 o návrhu dlužníka v příčině závazku, který dlužník důsledkem války bez svého zavinění nemůže splniti a který dospěl po 25. srpnu 1939. Dlužník může u okresního soudu, který je jeho obecným soudem, navrhnouti, aby soud v nesporném řízení rozhodl, že právní následky, které zákonem nebo smlouvou jsou stanoveny pro případ, že závazek není splněn včas, a které jsou dlužníku na újmu (závazek k plnění úroků z prodlení, ztráta lhůt, právo věřitele smlouvou vypověděti nebo od ní odstoupiti a pod.), zcela nebo zčásti nenastaly. Byl-li však o nároku již zahájen spor, může dlužník tento návrh uplatniti jen námitkou ve sporu.

—kg.